

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 45/2022)

София, 9 ноември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.11.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.11.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 03.11.2022 г. прибраното количество маслодаен слънчоглед е с 3,4% повече на годишна база, благодарение на по-големия размер реколтирани площи. При близо 98% реколтирани площи, производството на царевица изостава с около 21% спрямо същия период на миналата година, основно вследствие на понижения среден добив от декар.

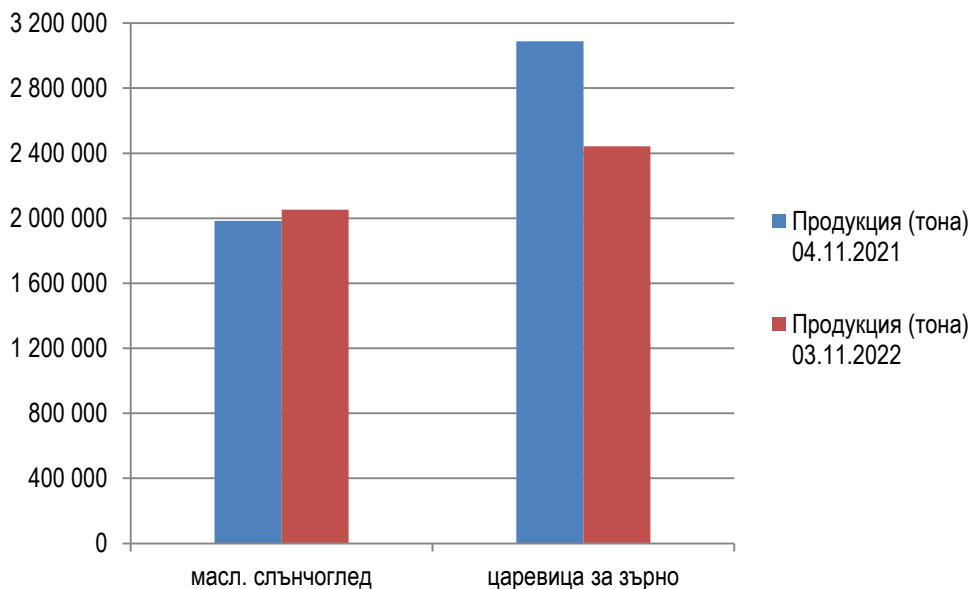
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.11.2022 г.

	03.11.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 618	912 388	99,9%	2 051 714	225	9,0%	9,6%	3,4%	-5,5%
царевица за зърно	524 615	512 636	97,7%	2 443 274	477	-8,5%	-3,1%	-20,9%	-18,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.11.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

В края на кампанията по прибиране на тютюн от реколта `2022 данните сочат свиване на продукцията от трите наблюдавани типа с между 22% (Ориенталски) и 59,3% (Вирджиния) на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 03.11.2022 г.

	03.11.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 847	153	-20,6%	-20,6%	-22,0%	-1,9%
Тютюн-Вирджиния	588	588	754	128	-38,5%	-38,5%	-59,3%	-34,0%
Тютюн-Бърлей	177	177	352	199	-7,3%	-7,3%	-30,7%	-25,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към началото на м. ноември 2022 г. производството на полски домати и зеле бележи ръст от съответно 20,7% и 25,2% спрямо година по-рано. При зелето това се дължи изцяло на увеличение на реколтираните площи, а при доматиите – предимно на повишената продуктивност от единица площ. На този етап добитите количества пипер, краставици и картофи от открити площи са в рамките на 5,3% - 14,1% под миналогодишните.

От началото на 2022 г. до момента в оранжерии са произведени с 19,3% повече домати и със 7,1% повече краставици в сравнение със същия период на 2021 г.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 03.11.2022 г.

	03.11.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	8 466	152 706	1 804	-14,4%	-14,8%	-14,1%	0,7%
зеле	1 506	1 114	21 715	1 949	21,8%	32,9%	25,2%	-5,8%
пипер на открито	2 296	2 267	40 633	1 792	-14,8%	-10,3%	-5,3%	5,5%
домати на открито	2 251	2 229	44 400	1 992	0,1%	3,4%	20,7%	16,6%
краставици на открито*	497	497	6 904	1 389	-2,7%	-2,0%	-13,2%	-11,5%
домати в оранжерии	478	473**	47 954	10 138	12,2%	1,9%	19,3%	17,0%
краставици в оранжерии	461	458**	50 343	10 992	51,1%	0,4%	7,1%	6,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Прибирането на реколтата от трайни насаждения е към своя край. Според последните оперативни данни, продукцията от десертно грозде, малини и круши е с между 3% и 17,5% над нивата отпреди една година, в резултат на получените по-високи средни добиви от декар. Леко намаление на годишна база отбелязва производството на ябълки (с 3%), а по-съществено – това на сливи, винено грозде и орехи – в границите от 12,4% до 22,2%.

Площи и производство от трайни насаждения към 03.11.2022 г.

	03.11.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 366	4 009	42 848	1 069	0,8%	-3,0%	-3,7%
круши	622	611	3 586	587	-1,0%	17,5%	18,6%
сливи	9 080	9 080	54 552	601	-0,7%	-12,4%	-11,7%
орехи	8 596	7 802	7 876	101	-3,5%	-22,2%	-19,2%
малини	1 765	1 765	7 179	407	-4,9%	6,6%	12,1%
лозя винени	31 492	31 209	170 238	545	-4,5%	-15,4%	-11,4%
лозя десертни	2 688	2 685	16 275	606	-2,8%	3,0%	5,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Като цяло сеитбата на основните есенни култури за реколта `2023 продължава да се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. Към 03.11.2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик, тритикале и ръж са с между 22% и 71,6% повече на годишна база. Единствено при площите с маслодайна рапица се отчита известно изоставане - със 7,8%.

Засети площи с есенници към 03.11.2022 г. (ха)

Култура	04.11.2021	03.11.2022	Изменение на годишна база
пшеница	658 376	1 035 552	57,3%
ечемик	65 124	100 448	54,2%
маслодайна рапица	119 912	110 606	-7,8%
ръж	3 220	5 524	71,6%
тритикале	7 193	8 792	22,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗМ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата 2022/23 пазарна година до 6 ноември 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 262,7 хил. тона пшеница (в т. ч. 6,1 хил. тона през последната седмица), което представлява спад от 68% на годишна база. Още по-сериозно изоставане е налице при експорта на ечемик през порта – с 91,4%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 06.11.2021	04.07.2022 – 06.11.2022	Изменение на годишна база
пшеница	821 730	262 669	-68,0%
ечемик	78 332	6 706	-91,4%
рапица	0	10 174	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Износът на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД остава в застой през последната седмица, като от началото на текущия пазарен сезон са експортирани едва 2,2 хил. тона слънчоглед. Все още през порта не са преминавали товари с царевица за зърно от нова реколта, при отчетени 318,7 хил. тона година по-рано.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 06.11.2021	05.09.2022 – 06.11.2022	Изменение на годишна база
царевица	318 698	0	-
слънчоглед	0	2 227	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 6 ноември 2022 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 42/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за август 2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 42/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Пазарът на основните зърнени и маслодайни култури в страната е спокоен. Към 2 ноември 2022 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), ечемик и слънчоглед се задържат на нивата от предходната седмица, а тази на царевицата нараства незначително (с 0,2%).

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 02.10.2022 г., лв./тон без ДДС

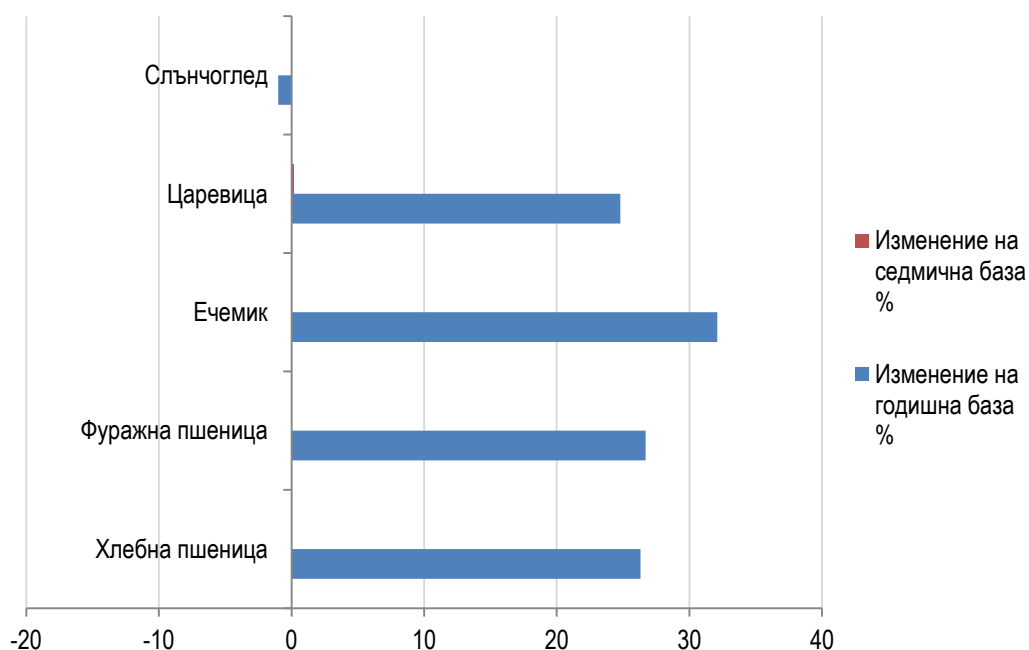
	03.11.2021	26.10.2022	02.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	513	648	648	26,3	0,0
Фуражна пшеница	498	631	631	26,7	0,0
Ечемик	433	572	572	32,1	0,0
Царевица	480	598	599	24,8	0,2
Слънчоглед	1 110	1 099	1 099	-1,0	0,0
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Царевицата, пшеницата и ечемикът се изкупуват в рамките на 24,8% - 32,1% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Същевременно, при слънчогледа се наблюдава намаление на цената с 1%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
02.11.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с плодове и зеленчуци се отчитат разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на зелето, пипера (зелен и червен) и ябълките са от 1% до 3% по-ниски на седмична база, докато десертното грозде, картофите и оранжерийните домати и краставици поскъпват с между 1% и 9%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.11.2022 г., лв./кг

	05.11.2021	28.10.2022	04.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,83	1,07	1,12	34,9	4,7
домати (оранжерийни)	2,20	2,65	2,85	29,5	7,5
домати (открити площи)	*	2,35	*	-	-
домати (внос)	1,98	*	2,87	44,9	-
краставици (оранжерийни)	2,05	2,33	2,54	23,9	9,0
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,38	1,69	1,65	19,6	-2,4
пипер (червен)	1,64	2,30	2,27	38,4	-1,3
зеле	0,94	0,96	0,95	1,1	-1,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	1,90	*	-	-

	05.11.2021	28.10.2022	04.11.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,18	1,32	1,28	8,5	-3,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,54	2,07	2,09	35,7	1,0

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Средните цени на едро на наблюдаваните плодове и зеленчуци продължават да се движат над нивата отпреди една година. Сериозно поскъпване на годишна база е налице при пипера, домати, краставиците, картофите и гроздето – в границите от 19,6% (зелен пипер) до 44,9% (вносни домати). По-слабо са нараснали цените на ябълките и зелето – съответно с 8,5% и 1,1%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.11.2022 г.

